

Park w zespole dworsko-parkowym w Załężu

Park w Załężu

Park w Załężu

Pałac Jędrzejowicza w Załężu

Pałac Jędrzejowicza w Załężu

Pozostałości muru okalającego park w Załężu

W Załężu od średniowiecza funkcjonował folwark, a jego kolejnymi właścicielami byli Rzeszowscy i Spytek Ligęza. Przed połową XVII wieku folwark znalazł się w składzie dóbr Lubomirskich, następnie przeszedł w ręce Skrzyńskich, Zaklików i Łętowskich, a od 1860 roku stał się własnością Jana Jędrzejowicza. W IV ćwierci XIX wieku Władysław Jędrzejowicz, ówczesny właściciel, nadbudował, według projektu Tadeusza Stryeńskiego, istniejącą w Załężu siedzibę przekształcając ją w pałac. W 1903 roku rodzina Jędrzejowiczów sprzedała majątek Romanowi Potockiemu. W 1937 r. majątek przeszedł na własność spółki „Łąka Rolniczo Leśna Spółka z o.o. w Łące”, a zarządzała nim do końca wojny Wanda Tarnowska - pracująca m.in. nad upiększeniem parku. Od 1946 roku budynki folwarku załęskiego dzierżawił Urząd Bezpieczeństwa i Milicja, które miały tam swoją szkołę i więzienie. W 1970 roku zespół został przekazany Wojewódzkiemu Zarządowi Zakładów Karnych, wtedy to wyremontowano pałac, przekazując go na mieszkania dla pracowników.

Spośród elementów zespołu dworsko-parkowego do czasów współczesnych zachował się pałac, park, brama wjazdowa i mur ogrodzeniowy oraz aleje i szpalery prowadzące do zespołu. W bezpośrednim otoczeniu pałacu skupione są najcenniejsze nasadzenia załęskiego parku, takie jak: pomnikowe dęby szypułkowe, jesion wyniosły i sosny wejmutki, na uwagę zasługują ponadto aleje grabowe po północnej i wschodniej stronie pałacu, a także lipowa aleja prowadząca do bramy wjazdowej i lipowe szpalery przy ul. Załęskiej po północnej i południowej stronie wjazdu, stanowiące istotne elementy zespołu. Prawdopodobnie lipowa aleja oraz szpaler lipowy po południowej stronie wjazdu do zespołu pochodzą z początków XX wieku, natomiast szpaler lipowy północny z (domieszką kasztanowca pospolitego w postaci trzech drzew) może być nieco młodszy i można przypuszczać, iż posadzono go w pierwszej ćwierci lub na początku drugiej ćwierci XX wieku.